

Автор: КАЛИЕВА ГУЛЬСТАН ТЕНИЛЬБАЕВНА

Пән: Биология

Сынып: 9-сынып

Бөлім: Өсу және даму

Тақырып: Құрсақта даму. Ұрықтық дамудың алғашқы кезеңдері. Ұрықтың қалыптасуы мен дамуы.

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	9.2.3.1 ұрықтың дамуындағы плацентаның маңызын түсіндіру
Сабақтың мақсаты:	-ұрықтану мен плацента ұғымдарына анықтама беріп, олардың маңызын сипаттау; -ұрықтанған жұмыртқа жасушасының жатырға түсуі үдерісін сипаттау; - ағзаның жүктілік кезіндегі түзілетін гормондары жайлы сызба түрінде сипаттау.
Тілдік мақсаттар:	Пәндік терминология мен лексика: ұрықтану, зигота, плацента, ұрық, жүктілік, эмбриондық, ұрықтық кезең, планценталық кезең, плаценоза, кіндіктамыр. Оқытудың тілдік мақсаты: Өсімдіктер мен жануарлардың онтогенез кезеңдерін және айырмашылықтар мен ұқсастықтарын сипаттап кестеге жазу, оқулықтағы мәтінді пайдаланып ұрықтану мен плацента ұғымдарына анықтама беріп, олардың маңызын сипаттап кестеге жазу, сызба құрастырып талқылау барысында жазылым-оқылым, айтылым-тыңдалым дадылары дамиды.. Диалог құруға / жазылымға қажетті сөздер топтамасы: Ұрықтану..... Плацента..... Ұрықтану кезеңдері..... Плацентаның ролі..... Ұрықтанған жасушаның жатырға түсуі.....
Күтілетін нәтиже:	«Мәңгілік Ел» жалпыұлттық идеясының «Зайырлы қоғам және жоғары руханият» құндылығына сәйкес оқушыларды ұрықтың дамуындағы плацентаның маңызын түсіндіре отырып, өз денсаулығын сақтау және өзгеге қамқор болу сияқты құндылықтарға барынша баулу.
Бағалау критерийлері:	- ұрықтану мен плацента ұғымдарына анықтама беріп, олардың маңызын сипаттайды; - ұрықтанған жұмыртқа жасушасының жатырға түсуі үдерісін сипаттайды; - ағзаның жүктілік кезіндегі түзілетін гормондары жайлы сызба түрінде сипаттайды.
Құндылықтарды дарыту:	Құндылықтарға баулу «Мәңгілік Ел» жалпыұлттық идеясының «Зайырлы қоғам және жоғары руханият» құндылығына сәйкес оқушыларды ұрықтың дамуындағы плацентаның маңызын түсіндіре отырып, өз денсаулығын сақтау және өзгеге қамқор болу сияқты құндылықтарға барынша баулу.
АКТ-ны қолдану дағдылары:	
Пәнаралық байланыс:	Физикадан заттардың бір түрден екіншісіне айналатыны туралы білімін пайдаланады.
Бастапқы білім:	7.2.3.1 ағзадардың өсу мен даму үрдістерін сипаттауды біледі 8.2.3.1 эмбрионалдық даму кезеңдерін сипаттауды біледі

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар

Сабақтың басы (7 минут)	1. Ұйымдастыру кезеңі 1.Сәлемдесу. 2.Оқушыларды түгелдеу. 3.Сынып тазалығын қадағалау. • Психологиялық ахуал қалыптастыру ; • Топқа біріктіру ; «Гүлмен тілек» әдісімен эмбрионалдық даму кезеңдері арқылы 3 топқа біріктіру. Оқушылар арнайы дайындалып келген гүлді алақандарына салып тұрып, бір-біріне тілек тілейді және гүлдің астына жазылған сөздер бойынша топқа біріктіріледі 2.Ширату жаттығуы. Сабақтың тақырыбынашу және алдыңғы білімін пайдалану мақсатында «Сөді тап» әдісін пайдаландым. Өсімдіктер мен жануарлардың онтогенез кезеңдерін және айырмашылықтар мен ұқсастықтарын сипаттап жазыңыз. Өсімдіктерде Онтогенез Жануарларда Кестені толтырыңыз Эмбрионалдық даму кезеңдері Сипаттама 1 2 3 Дескриптор: -ағзалардың онтогенез кезеңдерін атайды; - өсімдіктер мен жануарлардағы онтогенез кезеңдерін салыстырып, айырмашылығы мен ұқсастығын сипаттайды. -эмбрионалдық даму кезеңдерін атайды; -эмбрионалдық даму кезеңдерін сипаттайды; Оқушыларды оқу мақсатымен, бағалау критерийімен таныстыру.	Түрлі-түсті қағазбен жасалған гүлдер Қалыптастырушы тасырмалар жинағы 7 –сынып, 87-бет Қалыптастырушы тасырмалар жинағы 8 –сынып, 81-бет
Сабақтың ортасы (10 минут)	№ 1 тапсырма. «Сөзді тап» әдісі (Жж) Оқулықтағы мәтінді пайдаланып ұрықтану мен плацента ұғымдарына анықтама беріп, олардың маңызын сипаттап кестеге жазындар. Анықтама Маңызы Ұрықтану Плацента Дескриптор: - ұрықтануға анықтама береді; - плацентаға анықтама береді; - ұрықтанудың маңызын сипаттайды; - плацентаның маңызын сипаттайды. ҚБ.:«Конверттегі сұрақ» 2-тапсырма «Жалғасын тап» (Ж) Суретте берілген «Ұрықтанған жұмыртқа жасушасының жатырға түсуі» үдерісінің белгіленген сандарын оның сипаттау белгілерімен сәйкестендіріп, жауап кестесін толтырыңыз. А. Жатыр қуысы; Б. Сперматозоидтардың жұмыртқажасушасына енуі; В. Аналық без; Г. Аналық безден жұмыртқажасушасының шығуы; Д. Ұрықтанған жұмыртқажасушасы; Е. Жұмыртқажасушасының бөлінуі; С.Жұмыртқажасушасының жатыр қабырғасына бекінуі 1 2 3 4 5 6 7 Дескриптор: Суреттен: - аналық безді; - ұрықтанған жұмыртқажасушасын; - жатыр қуысын анықтайды. ҚБ «Конверттегі сұрақ».. 3-тапсырма «Кластер» әдісі (Тж) Жүктілік кезінде қандай гормондар, қайда және не үшін өндірілетінін сызба түрінде бейнелеңдер. Дескриптор: Сызбада: - өндірілген гормондарды анықтайды; - гормондардың түзілген орнын сипаттайды; - гормондардың өндірілген себебін сипаттайды. ҚБ «Конверттегі сұрақ»..	Н.Г.Асанов, А.Р.Соловьева, Б.Т.Ибрагимова, Биология, 9-сынып, «Атамұра» баспасы,2019ж, 238-241 беттер; сурет
Сабақтың соңы (5 минут)	Оқушының рефлексиясы «Миыңның суретін сал» әдісімен оқушылар өзін –өзі бағалайды. Оқушылар мидың суретін дәптерге салады да, оны сабақ кезінде меңгерген білімдерін білдіретін сөздермен толтырады.	Жауап парақшасы
Рефлексия (3минут)	- Сабақ/оқу мақсаттары шынайы ма? - Бүгін оқушылар не білді? - Сыныптағы ахуал қандай болды? - Мен жоспарлаған саралау шаралары тиімді болды ма? - Мен берілген уақыт ішінде үлгердім бе? - Мен өз жоспарыма қандай түзетулер енгіздім және неліктен? Проблемалық сұрақтарға жауап беру арқылы сабақтың мақсатын айқындады. Тірі ағзалардағы электрлік үдерістің анықтамасын білді ; денелердегі электр тогын сипаттады; • Тірі ағзалардағы электрлік үдерістерді және денедегі электр тогына зерттеу жүргізді; • Тірі ағзалардағы электрлік үдерістерге және денедегі электр тогына талдау жүргізді; «ойлан,жұптас, бөліс» әдіс арқылы топтық жұмыс	Кері байланыс «бір минуттық әңгіме » әдісі арқылы жүзеге